

**Boshlang'ich sinf o'quvchilariga xorijiy tilni interfaol usullar orqali
o'rgatish**

Botirova Sevara Nodirjanovna

Samarqand Davlat Chet tillari Instituti

Ingliz tili II fakulteti MBT yo'nalishi

2-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar: N.N.Zubaydova

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim o'quvchilariga xorijiy tilni har xil interfaol usullar orqali o'rgatish tahlil qilinadi. Va ushbu usulallarning foydali jihatlari haqida ma'lumot beriladi.

Kalit so'zlar: Xorijiy til, boshlang'ich ta'lim, kinesthetic, auditor, visual, read/write

Hozirgi davrda nafaqat kollej, litsey, oliy ta'lim muassasalari talabalariga, balki MTM tarbiyalanuvchilariga chet tilini bilishlari, o'rganishlari lozimligi ta'kidlanmoqda.

Psixologlarning fikrlariga ko'ra, yosh bolalar kattalarga nisbatan tezroq so'zlarni yodlay oladi. Shu sababli boshlang'ich ta'limda xorijiy til har xil foydali usullar orqali o'rgatish lozim. Bunga misol qilib, "Visual", "Auditory", "Kinesthetic" va "Read/Write" usullarini oslak bo'ladi.

"Visual"(ko'rib o'rganuvchi) – o'quvchilar g'oyalar va fikrlarini yetkazish uchun tasvirlar, grafikalar, ranglar va xaritalardan foydalanishni afzal ko'radigan o'rganish uslubning bir turi. "Visual" o'quvchilar til o'rganish uchun ma'lumotni ko'rishlari kerak. Bu o'quvchilar fotografik xotiraga ega bo'lishi mumkin va ma'lumotni eslab qolish uchun rang, ohang, va yorqinlikdan foydalanish mumkin. Masalan, sinfda o'quvchilar doskada va slaydlarda chizilgan diagrammalarni ko'rishdan foyda ko'radilar. Bunday o'rganish o'quvchilar materialni eslab qolish va o'rganish uchun grafik vositalarga tayanadigan o'rganish usulini anglatadi. Bu

o'quvchilar o'z fikrlarini tartibga olish uchun o'z eslatmalarini ranglar bilan kodlash, vazifalar ro'yxatini tuzish va konsepsiya xaritalaridan foydalanish orqali yaxshiroq o'rganadilar.^[1]

“Auditory” (tinglab o'rganuvchi) – bu shaxs tinglash orqali yanada samaraliroq o'rganadigan o'rganish uslubi. Eshitish qobiliyatiga ega o'quvchilar ma'lumotni yozma shaklda emas, balki ovoz yoki nutq orqali yetkazilganda yaxshiroq eslab qolishadi. Ko'pgina eshitish qobiliyatiga ega o'quvchilar ko'rsatmalar yoki axborotni yozma shaklda olganlarida qiyinchiliklariga duch kelishlari mumkin, ammo ma'lumot eshitish paytida ularni aniq tushuna oladilar. Bu insonlar odatda yaxshi tinglovchilardir va aytilgan ma'lumotlarni osongina eslab qolishadi.^[2]

“Kinesthetic”(sezgi organlari orqali o'rganish) o'quvchi ma'ruzani passiv tinglaash yoki namoyishni tomosha qilish o'rnuga faol ishtirokchi sifatida biror narsani o'rganish uchun jismoniy faoliyatni afzal ko'radi. Shuning uchun yangi narsalarni o'rganishning eng yaxshi usuli – bu o'zingiz o'rganmoqchi bo'lgan narsalarni o'z qo'llaringiz bilan o'rganishdir. Misol uchun, shamol energiyasini o'rganayotganda, visual o'quvchi videoni tomosha qilish orqali shamol turbinalari qanday ishlashini o'rganishi mumkin bo'lsa, kinesthetic o'rganuvchi shamol energiyasi qanday ishlashi haqida ko'proq ma'lumot olish uchun parrak yasashni va parrak hamda shamoln turbinalari o'rtasida bog'lanishni afzal ko'radi.^[3]

“Read/Write”(o'qish/yozish orqali o'rganuvchilar) – bu o'rganish turi bo'lib, unda insonlar samaraliroq o'rganish uchun o'qish va yozishni avzal ko'radi. Ushbu o'quvchilar odatda ma'lumotni o'qish va yozish orqali o'rganadilar. Ular har doim rasmlarga eslatma qo'shadigan, audio kitobdan ko'ra qattiq muqovali kitobni tanlaydigan va videolarni tomosha qilishda yopiq sarlavhalardan foydalanishni yaxshiroq deb hisoblaydilar. Ularning o'rganish jarayoni tushunish uchun o'qish va o'rganish uchun eslatma olish orqali o'qish va yozish o'rtasidagi kobinatsiyadan iborat.^[4]

Xulosa qilib, boshlang'ich sinf o'quvchilarga xorijiy tilni ushbu usullardan foydalanib o'rgatish yaxshi natijalar berishi mumkin. Ushbu usullarning

afzalliklari o'quvchilarning darsga bo'lgan e'tiborini va qiziqishini oshirishga imkon yaratishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. <https://www.tophat.com>.
2. <https://www.indeed.com>.
3. <https://www.bau.edu.com>.
4. Goloskova N. D Nikitinko Z. N chet tillarini o'qitish nazariyasi ahamiyati boshlang'ich maktab uslubi qo'llanma:M:Airis,press 2004.
5. Zubaydova N.N The important of teaching vacavulary 2019.